

Eesti Maksumaksjate Liidu seisukoht kavandatava tubakaaktsiisi tõusu kohta
EML

Postitaja:

Postitatud : 21.12.2005 14:00:00

EML on seisukohal, et kavandatav tubakatoodete aktsiisi määrade tõusu kiirendamine (vastavalt Riigikogu menetluses olevale alkoholi-, tubaka- ja kütuseaktsiisi seaduse muutmise seaduse eelnõule) on vastuolus põhiseaduse § 10 sätestatud õiguspärase ootuse põhimõttega.

Õigusriigi põhimõtete järgimine eeldab kodanike usalduse tagamist ja kindlustamist õiguse ja riigivõimu õiguspärasuse suhtes. Põhiseaduse mõtte kohaselt on Eestis õiguse üldpõhimõtteks õiguspärase ootuse printsiip. Selle printsiibi kohaselt on igaühel õigus tegutseda mõistlikus ootuses, et rakendatav seadus jääb kehtima. Igaüks peab saama temale seadusega antud õigusi ja vabadusi kasutada vähemalt seaduses sätestatud tähtaja. Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium on usalduskaitse ehk õiguspärase ootuse põhimõtet kohaldanud mitmel juhul. Kõige tuntum on üks varane otsus, milles kohus tuletas tagasiulatuva jõu rakendamise keelu õiguse üldpõhimõtetest. Kaasuses nägi seadus ette viieaastase maksuvabastuse, mis enne tähtaja möödumist tühistati. Kohus tunnistas hilisema seadusemuudatuse kehtetuks, sest „seaduses tehtav muudatus ei tohi olla õiguse subjektide suhtes sõnamurdlik“ (30.09.1994 otsus – RT I 1994, 66 1159). Leiame, et ATKAS eelnõus välja toodud tubakatoodete aktsiisimäärade tõusu osas rikutakse samuti õiguspärasuse ootuse põhimõtet. Tähtajaliselt kehtestatud maksumäär tekitab seaduse adressaadis samasuguse õiguspärase ootuse nagu tähtajaline maksuvabastus või mistahes muu iseloomuga soodustav norm (nt mahaarvamine, maksuvähendus, soodusmäär, pikem maksu tasumise periood jms). Leiame, et maksuõigusnormi koormavamaks muutmise keeld kehtib ühtemoodi kõikide tähtajaliste soodustavate normide puhul.

Eesti Maksumaksjate Liit